

Kabinet Zaštitnika	020/241-642
Savjetnici	020/225-395
Centrala	020/225-395
Fax:	020/241-642
E-mail:	ombudsman@t-com.me
	www.ombudsman.co.me

Broj: 01-696/24
Podgorica, 20.11.2024. godine
MK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 41 st. 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl.list CG", br.42/11, 32/14 i 21/17) sproveo je ispitni postupak i dao

MIŠLJENJE

I UVOD

1. ZU Specijalna bolnica za psihijatriju „Dobrota“ Kotor, Zaštitniku je dostavila dopis u kojem se između ostalog navodi: da se u toj ustanovi, na prolongiranom hospitalnom tretmanu od 22.02.2019. godine, nalazi XX. rođena XXXX.1995. godine; da je imenovana preko nadležnog Centra za socijalni rad Budva korisnica prava na ličnu invalidninu, dok je njena majka korisnica prava na naknadu roditelju-staratelju; da naglašavaju da je uloga bolnice da kao stacionarna ustanova zbrinjava, liječi, unapređuje i rehabilituje zdravlje mentalno oboljelih lica, ali isto tako nijesu specijalizovani za tretman i trajan smještaj ovakvih lica, te ne mogu adekvatno odgovoriti na habilitacione potrebe pacijentkinje xx; da ističu da se nalaze u zoni odgovornosti kršenja prava mentalno oboljelog lica, prolongiranom hospitalizacijom; da preduzimajući radnje u cilju trajnijeg i adekvatnijeg zbrinjavanja imenovane, obratili su se nadležnom Centru za socijalni rad Budva, kako bi preduzeli odgovarajuće mjere i radnje iz svoje nadležnosti, u cilju da se sagledaju mogućnosti za smještaj imenovane u ustanovu socijalne zaštite - JU Zavod „Komanski most“; da je zahtjev za smještaj imenovane u pomenutu ustanovu, odbijen tri puta sa objašnjenjem „da je analizom medicinske dokumentacije uočeno da kod pacijentkinje dominiraju epizode psihomotornog nemira u vidu ispoljavanja izraženih heteroagresivnih pulzija, dezorganizovanog i destruktivnog ponašanja, te da bi njeno prisustvo ozbiljno ugrožavalo fizičku bezbjednost drugih lica i da pacijentkinja zahtjeva adekvatan psihijatrijski tretman koji njihova ustanova ne može da pruži“; da su se nakon toga, dopisom br.128/23-0301-1592/I od 20.10.2023. godine, obratili Ministarstvu rada i socijalnog staranja, te dopisom br. 128 23-0301-29 od dana 12.01.2023, godine, a na koje dopise nijesu dobili odgovor; da su 23.11.2023. godine ponovo uputili dopis Ministarstvu rada i socijalnog staranja (br. 08-500/23-3182) koji je u vezi sa smještajem pacijentkinje XX u ustanovu socijalne zaštite van granica Crne Gore, gdje su tražili povratne informacije; da je sa potencijalnim smještajem imenovane u ustanovu u okruženju, saglasna njena majka; da do dana obraćanja Zaštitniku (avgust 2024. godine) nijesu dobili odgovor od Ministarstva rada i socijalnog staranja;

Od Zaštitnika traže pomoć u rješavanju problema za pacijentkinju X u cilju ostvarivanja njenog najboljeg interesa.

II POSTUPANJE ZAŠTITNIKA

2. Zaštitnik je po obavještenju, po sopstvenoj inicijativi pokrenuo ispitni postupak i od Ministarstva socijalnog staranja brige o porodici i demografije, zatražio izjašnjenje.

Ministarstvo je dostavilo izjašnjenje br. 01-128/24-569/2 od 24.09.2024. godine, u kojem se navodi da su razmotrili situaciju vezano za korisnicu XX koja se nalazi na produženom hospitalnom liječenju u Specijalnoj bolnici za psihijatriju "Dobrota" Kotor; da s obzirom na specifičnosti njenog zdravstvenog stanja i činjenicu da je u pitanju dugotrajna rehabilitacija, Ministarstvo je naložilo nadležnom centru za socijalni rad da organizuje Konferenciju slučaja, na kojoj će prisustvovati staratelj korisnice, kao i predstavnici JU Zavoda "Komanski most", Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu, ZU Specijalne bolnice za psihijatriju "Dobrota" i drugih relevantnih institucija, a u cilju pronalaženja najadekvatnijeg oblika zaštite za korisnicu.

3. U dopunskom izjašnjenju Ministarstva, br. 01-128/24-569/3, između ostalog, navodi se: da je 18.10.2024. godine održana Konferencija slučaja u predmetu XX; da je zaključak da imenovana ne može biti smještena u JU Zavod Komanski most iz razloga što kao ustanova socijalnog tipa nijesu specijalizovani za tretman takvih lica, te samim tim ne mogu adekvatno odgovoriti na njene habilitacione potrebe; da su takođe predstavnici JU Zavoda Komanski most, više puta održali sastanak sa majkom XX; da je majka istakla da nije u stanju da se o njoj brine zbog agresivnosti koju ispoljava prema njoj i članovima svoje porodice, kao i da nema podršku oca, koji kćerku nikada nije posjetio u "Dobroti" i izrazila je želju da se pronađe adekvatna ustanova u Srbiji gdje bi mogla biti smještena; da je predstavnica Specijalne bolnice za psihijatriju "Dobrota" navela da je X. promijenjena terapija, da ista daje rezultate, kao i da sa adekvatnom terapijom može biti funkcionalna u ustanovi, te je cilj ustanove da se XX izmjesti iz bolnice, da se zaštite njena prava kao pacijenata i nađe adekvatna ustanova gdje bi imala kontinuirani psihijatrijski tretman; da je donijet je zaključak da se imenovana izmjesti iz bolnice u što kraćem roku i da se nađe adekvatan smještaj u nekoj ustanovi u okruženju; da uvažavajući stručna mišljenja, mišljenje člana porodice, a naročito najbolji interes korisnice, Ministarstvo će u kontinuitetu pratiti postupanje nadležnog Centra za socijalni rad u cilju realizacije donijetog zaključka.

III UTVRĐENE ČINJENICE

4. Na osnovu izjašnjenja i dostavljene i raspoložive dokumentacije, Zaštitnik je utvrdio sledeće činjenice:

- da se XX. koja je rođena XXXX.1995. godine, nalazi na prolongiranom hospitalnom tretmanu u JU Specijalnoj bolnici za psihijatriju „Dobrota“ Kotor, od 22.02.2019. godine;
- da je XX korisnica prava na ličnu invalidninu, dok je njena majka korisnica prava na naknadu roditelju-staratelju, preko nadležnog Centra za socijalni rad Budva;
- da porodica nije u mogućnosti da adekvatno brine o njoj i njenim potrebama;
- da je Specijalna bolnica „Dobrota“ viša puta naglašavala da nije specijalizovana za tretman i trajan smještaj ovakvih lica, jer ne mogu adekvatno odgovoriti na habilitacione potrebe pacijentkinje XX
- da je Centar za socijalni rad Budva uputio dopis Ministarstvu rada i socijalnog staranja (20.10.2023. godine) u vezi sa pronalaženjem oblika zaštite za XX
- da se nadležni Centar za socijalni rad nekoliko puta obraćao JU Zavodu Komanski most, radi njenog smještaja;
- da je JU Zavod „Komanski most“; zahtjev za smještaj XX. odbio tri puta sa objašnjenjem „da je analizom medicinske dokumentacije uočeno da kod pacijentkinje dominiraju epizode psihomotornog nemira u vidu ispoljavanja izraženih heteroagresivnih pulzija, dezorganizovanog i destruktivnog ponašanja, te da bi njeno prisustvo ozbiljno ugrožavalo fizičku bezbjednost drugih lica i da pacijentkinja zahtjeva adekvatan psihijatrijski tretman koji njihova ustanova ne može da pruži;
- da je JU Zavod "Komanski most" javna ustanova za smještaj lica sa mentalnom ometenošću (umjerene, teže i teške) i posjeduje licencu za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite - smještaj odraslih i starih lica sa invaliditetom sa teritorije Crne Gore za 120 korisnika¹;

¹ https://juzkomanskimost.me/sites/juzkomanskimost.me/files/2022-12/licenca_1.pdf

- da je u međuvremenu u Specijalnoj bolnici za psihijatriju „Dobrota“ Kotor, pacijentkinji promijenjena terapija i da daje rezultate, te da smatraju da sa adekvatnom terapijom ona može biti funkcionalna u ustanovi gdje bi imala kontinuirani psihijatrijski tretman;
- da je u vezi rješavanja situacije i zbrinjavanja XX održana i Konferencija slučaja, kojoj je prisustvovala i majka XX koja je izrazila želju da se pronade adekvatna ustanova u Srbiji gdje bi X. mogla biti smještena;
- da će Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije u kontinuitetu pratiti postupanje nadležnog Centra za socijalni rad u cilju realizacije zaključka koji je donijet na zajedničkom sastanku.

IV RELEVANTNO DOMAĆE I MEĐUNARODNO PRAVO

5. Ustav Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br.1/07, 38/13):

Crna Gora je nezavisna i suverena država, republikanskog oblika vladavine. Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava. (čl.1)

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. (čl. 8/1)

Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva. (čl. 9)

Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma. Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo. (čl. 17)

Svako ima pravo na zdravstvenu zaštitu. (čl. 69)

6. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 027/13 od 11.06.2013, 001/15 od 05.01.2015, 042/15 od 29.07.2015, 047/15 od 18.08.2015, 056/16 od 23.08.2016, 066/16 od 20.10.2016, 001/17 od 09.01.2017, 031/17 od 12.05.2017, 042/17 od 30.06.2017, 050/17 od 31.07.2017, 059/21 od 04.06.2021, 145/21 od 31.12.2021, 145/21 od 31.12.2021) propisuje:

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku. (čl. 2)

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost od javnog interesa.

Ostvarivanje javnog interesa u socijalnoj i dječjoj zaštiti obezbjeđuju Crna Gora (u daljem tekstu: država) i lokalna samouprava (u daljem tekstu: opština), pod uslovima i na način propisan ovim zakonom. (čl. 3)

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unaprjeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite:

...

2) odraslo i staro lice:

- sa invaliditetom;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- koje je beskućnik;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite. (iz čl. 4)

Socijalna i dječja zaštita se zasniva na principima:

1) uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite koja se zasniva na socijalnoj pravdi, odgovornosti i solidarnosti, koja se pruža uz poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta, bezbjednosti, kao i uz uvažavanje moralnih, kulturnih i religijskih ubjeđenja, u skladu sa zajemčenim ljudskim pravima i slobodama;

2) zabrane diskriminacije korisnika po osnovu rase, pola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, vjeroispovijesti, političkog, sindikalnog ili drugog opredjeljenja, imovnog stanja, kulture, jezika, invaliditeta, prirode socijalne isključenosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili drugog ličnog svojstva;

3) informisanja korisnika o svim podacima koji su značajni za utvrđivanje njegovih socijalnih potreba i ostvarivanje prava, kao i o tome kako te potrebe mogu biti zadovoljene;

4) **individualnog pristupa korisniku u pružanju prava iz socijalne i dječje zaštite;**

5) aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite koji se zasniva na učestvovanju u procjeni stanja i potreba i odlučivanju o korišćenju potrebnih usluga;

6) uvažavanja najboljeg interesa korisnika u ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite;

7) prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju uvijek kada za to postoje uslovi u njihovim domovima ili lokalnoj zajednici kroz vaninstitucionalne oblike zaštite, koje osiguravaju različiti pružaoci usluga, sa ciljem poboljšanja kvaliteta života korisnika i njegove socijalne uključenosti;

8) pluralizma usluga i pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite koje obavljaju i organizacije civilnog društva i druga pravna i fizička lica, pod uslovima i na način propisanim zakonom;

9) partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou u cilju dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju i prevencije institucionalizacije;

10) transparentnosti u pogledu informisanja javnosti o socijalnoj i dječjoj zaštiti u sredstvima javnog informisanja, kao i na druge načine, u skladu sa zakonom. (čl. 7)

Prava iz socijalne i dječje zaštite su:

1) osnovna materijalna davanja;

2) **usluge** socijalne i dječje zaštite. (čl. 11)

Djelatnost socijalne i dječje zaštite obavljaju ustanove socijalne i dječje zaštite (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom.

Ustanova iz stava 1 ovog člana može se osnovati kao javna ili privatna.

Određene poslove socijalne i dječje zaštite može obavljati i drugi oblik organizovanja, u skladu sa ovim zakonom. (čl.13)

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su:

1) podrška za život u zajednici;

2) savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga;

3) smještaj;

4) neodložne intervencije i

5) druge usluge.

Bliže uslove za pružanje i korišćenje usluga, normative i minimalne standarde usluga iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave. (čl. 60)

Smještaj u ustanovu obezbjeđuje se djeci i mladima, trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, **licu sa invaliditetom i starom licu kojima se ne može obezbjeđiti ili nije u njegovom najboljem interesu ostanak u porodici** ili usluge podrške za život u zajednici ili porodični smještaj-hraniteljstvo ili porodični smještaj.

...

Smještaj u ustanovu pruža se korisniku tako da obezbjeđuje pripremu za njegov povratak u biološku porodicu, odlazak u drugu porodicu, odnosno pripremu korisnika za samostalan život.

Korisniku smještaja u ustanovu ne može prestati smještaj prije nego što centar za socijalni rad obezbijedi uslove za smještaj u drugu ustanovu, porodični smještaj ili drugi oblik socijalne i dječje zaštite. (čl. 70/1,2,6 i7)

O zahtjevu za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite u prvom stepenu **rješava centar za socijalni rad.**

O žalbi protiv rješenja centra za socijalni rad rješava nadležni organ državne uprave.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja. (čl. 73)

Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik, usvojilac, staralac ili hranitelj **može neposredno odabrati pružaoca usluge** i sa njim zaključiti ugovor o korišćenju usluge, ako u cjelosti učestvuje u troškovima usluge. Izuzetno od stava 1 ovog člana, ne mogu se neposredno odabrati pružaoci usluge za smještaj:

- 1) djeteta u ustanovu;
- 2) **lica lišenog poslovne sposobnosti.**

Usluge iz stava 2 ovog člana koriste se na osnovu rješenja centra za socijalni rad, odnosno na osnovu odluke suda, u skladu sa zakonom. (čl. 85)

Ustanovom upravlja upravni odbor.

Upravni odbor:

- 1) donosi statut i druge opšte akte;
- 2) bira i razrješava direktora ustanove;
- 3) usvaja program razvoja;
- 4) donosi godišnji finansijski plan;
- 5) usvaja završni račun;
- 6) donosi investicione odluke;
- 7) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. (čl. 94)

Ustanova čiji je osnivač **država ili opština osniva se kao javna ustanova.**

Osnivač javne ustanove odgovara za obaveze javne ustanove. (čl. 104/1-2)

Javne ustanove su:

- 1) centar za socijalni rad;
- 2) ustanova za djecu i mlade;
- 3) **ustanova za odrasla i stara lica;**
- 4) ustanove za odmor i rekreaciju. (čl. 112)

Centar za socijalni rad odlučuje o pravima iz socijalne i dječje zaštite, u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1 ovog člana može osnovati samo država, kao javnu ustanovu, u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1 ovog člana se može osnovati za teritoriju jedne ili više opština.

Bliže uslove o organizaciji, normativima, standardima i načinu rada centra za socijalni rad propisuje nadležni organ državne uprave. (čl. 113)

Centar za socijalni rad:

- 1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika; procjenu podobnosti staraoca, hranitelja i usvojioca; izradu i praćenje individualnih planova usluga;
- 2) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite;
- 3) preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima;
- 4) vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom. (čl. 114)

Pružalac usluge dužan je da prije otpočinjanja sa obavljanjem djelatnosti pribavi licencu za obavljanje djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Licencu iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ državne uprave, na period od šest godina i obnavlja se u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, licencu za obavljanje djelatnosti pružaoca usluge porodični smještaj-hraniteljstvo i porodični smještaj izdaje centar za socijalni rad na period od dvije godine.

Za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti plaća se administrativna taksa, u skladu sa posebnim zakonom.

Uslovi za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti (čl. 130)

Licenca za obavljanje djelatnosti se izdaje pružaocu usluge koji:

- 1) je upisan u Registar;
- 2) ispunjava standarde za pružanje usluge za koju traži izdavanje licence, a koji se odnose na: lokaciju, prostor, opremu, broj i vrstu stručnog kadra i program pružanja usluge. (čl. 131)

7. Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica ("Službeni list Crne Gore", br. 058/14 od 29.12.2014, 021/16 od 25.03.2016, 015/18 od 09.03.2018, 065/19 od 02.12.2019) propisuje:

Podrška korisniku određuje se u odnosu na sposobnost neposredne brige o sebi i učestvovanje u aktivnostima života u zajednici, a razvrstava se u četiri stepena. (čl. 13)

Podrška prvog stepena pruža se korisniku koji nije sposoban da se samostalno brine o sebi i uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici.

Podrška drugog stepena pruža se korisniku koji može da brine o sebi i da se uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici uz pomoć drugog lica.

Podrška trećeg stepena pruža se korisniku koji može da brine o sebi i da se uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici uz nadzor i podršku drugog lica.

Podrška četvrtog stepena pruža se korisniku koji može samostalno, odnosno uz podsjećanje da obavlja sve životne aktivnosti. (čl. 14)

Prilikom prijema korisnika Centar za socijalni rad (u daljem tekstu: Centar), pružaocu usluge dostavlja sljedeću dokumentaciju za korisnika:

- 1) rješenje o smještaju;
- 2) kopiju lične karte;
- 3) zdravstveni karton;
- 4) zdravstvenu knjižicu;
- 5) izvještaj o zdravstvenom stanju; i
- 6) za lica lišena poslovne sposobnosti rješenje o starateljstvu, odnosno odluku o produženju roditeljskog prava.

Ako se prijem obezbjeđuje u slučaju usluge neodložne intervencije, Centar je dužan da dostavi dokumentaciju iz stava 1 ovog člana u roku od pet dana od dana smještaja.

Pružalac usluge prilikom prijema korisnika popunjava upitnik za korisnika i prijemni list zdravstvene njege na obrascima S-U i S-ZN, koji su sastavni dio ovog pravilnika. (čl. 15)

Pružalac usluge izrađuje individualni plan rada sa korisnikom na osnovu individualnog plana usluga Centra, u roku od sedam dana od dana prijema korisnika.

Ako korisnik koristi uslugu na osnovu rješenja Centra, u izradi individualnog plana iz stava 1 ovog člana učestvuje Centar, pružalac usluge, korisnik odnosno njegov zakonski zastupnik, članovi njegove porodice i druga lica važna za korisnika.

Ako korisnik koristi uslugu na osnovu ugovora o korišćenju usluge, u izradi individualnog plana iz stava 1 ovog člana učestvuje pružalac usluge, korisnik odnosno njegov zakonski zastupnik, članovi njegove porodice i druga lica važna za korisnika. (čl. 17 st. 1-3)

8. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore propisano je:

Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi. (čl. 28/1)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. (čl. 41/1)

Starješina, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji se rad preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke. (čl. 42/1)

V ZAKLJUČNA OCJENA

9. Na osnovu sprovedenog postupka Zaštitnik nije mogao utvrditi da su povrijeđena prava XX. od strane nadležnih organa koji su uključeni u postupak njenog zbrinjavanja i zaštite – Ministarstva socijalnog staranja brige i porodice i demografije, Centra za socijalni rad Budva, kao i JZU "Specijalne bolnice za psihijatriju "Dobrota" Kotor gdje se nalazi na produženom liječenju od 2019. godine.

10. Naime, XX (rođ. 1995). godine se nalazi na liječenju u Specijalnoj bolnici "Dobrota". Korisnica je prava na ličnu invalidninu, dok je njena majka korisnica pripadajućeg prava na naknadu roditelju-

staratelju. Imajući u vidu da se nalazi duže vrijeme na liječenju u Specijalnoj bolnici "Dobrota", to je Bolnica preduzimala radnje i mjere u saradnji sa Centrom za socijalni rad Budva, u cilju njenog trajnoj zbrinjavanja, jer, kako su istakli, nijesu specijalizovani za trajan smještaj. JU Centar za socijalni rad Budva, kao organ starateljstva je pokretao proceduru u vezi smještaja XX u JU Zavod "Komaanski most" u Podgorici. Međutim JU Zavod "Komanski most" je zahtjeve odbio tri puta, sa objašnjenjem „da je analizom medicinske dokumentacije uočeno da kod pacijentkinje dominiraju epizode psihomotornog nemira u vidu ispoljavanja izraženih heteroagresivnih pulzija, dezorganizovanog i destruktivnog ponašanja, te da bi njeno prisustvo ozbiljno ugrožavalo fizičku bezbjednost drugih lica i da pacijentkinja zahtjeva adekvatan psihijatrijski tretman koji njihova ustanova ne može da pruži”.

11. Zapaža se da je o ovoj situaciji u dva navrata obaviješteno nadležno Ministarstvo (dopisi od 12.01.2023.g i 21.11.2023. godine). Po uključivanju Zaštitnika u predmetnu situaciju, te traženja izjašnjenja od resornog Ministarstva zapaža se da je Ministarstvo socijalnog staranja brige o porodici i demografije, naložilo Centru za socijalni rad organizovanje konferencije slučaja, na koji bi se u saradnji sa roditeljem/starateljem XX razmotrilo pronalaženje adekvatnog obilka zaštite za korisnicu.

12. Dana 29.10.2024. godine, održan je sastanak – konferencija slučaja kojoj su prisustvovali predstavnici Zavoda za socijalnu i dječiju zaštitu, JU Zavoda "komanski most", Centra za socijalni rad PJ Budva, Specijalne bolnice za psihijatriju "Dobrota" - Kotor i majke XX XX. Na sastanku majka je izrazila želju da se XX smjesti u adekvatnoj ustanovi u Srbiji. Predstavnici bolnice naveli su da je XX promijenjena terapija što je dalo rezultate, kao i da je cilj bolnice da se XX izmjesti da se zaštite njena prava i pronađe odgovarajuća ustanova gdje bi imalokontinuirani psihijatrijski tretman. Shodno tome, na sastanku je zaključeno da XX treba da se izmjesti iz bolnice u što kraćem roku i smjesti u odgovarajuću ustanovu u okruženju.

13. Imajući u vidu navedeno, te činjenicu da je Ministarstvo iskazalo spremnost i nastojanje da se izvrši donijeti zaključak, te da će s tim u vezi pratiti postupanje nadležnog Centra za socijalni rad, Zaštitnik

UKAZUJE

MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA BRIGE I PORODICI I DEMOGRAFIJE CENTRU ZA SOCIJALNI RAD PJ BUDVA

- da u međusobnoj saradnji preduzmu aktivnosti kako bi se u dogledno vrijeme pronalazila adekvatna ustanova u okruženju radi zbrinjavanja XX.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA O
CRNE GORE
Snežana Mijušković**

D-na:

- Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije
- JU Centar za socijalni rad PJ Budva
- JZU Specijalna bolnica za psihijatriju „Dobrota“ Kotor
- a/a.,